

Andrei (INS): Inflatia a crescut semnificativ, în iulie-august 2025, ca urmare a liberalizarii pietei energiei electrice, a majorarii TVA si a accizelor

Inflatia a crescut semnificativ, în lunile iulie si august din 2025, în principal ca urmare a liberalizarii pietei energiei electrice, a majorarii cotei de TVA si a accizelor, arata presedintele Institutului National de Statistica (INS), Tudorel Andrei, în articolul "Indicele Preturilor de Consum, aspecte legate de interpretare", publicat în newsletter-ul lunar al INS.

"Inflatia este un fenomen complex, care are un impact direct si indirect asupra echilibrelor macroeconomice si a bunastarii populatiei. Schimbarile bruste care intervin în evolutia inflatiei au un efect imediat asupra comportamentului agentilor economici si al populatiei. Tocmai din acest motiv, inflatia este cuantificata de oficiile nationale de statistica la nivelul fiecarei luni, iar rezultatele obtinute sunt prezentate publicului prin comunicate de presa, în cel mai scurt timp de la încheierea lunii pentru care se calculeaza", sustine Tudorel Andrei.

El mentioneaza ca Institutul National de Statistica publica, începând din luna noiembrie 1990, în fiecare luna, indicele preturilor de consum, pe total, pentru produse alimentare, nealimentare si pentru servicii, dar si pentru categorii de marfuri si servicii reprezentative pentru consumul populatiei. În Buletinul statistic de preturi, publicat lunar, este prezentata metodologia care sta la baza calcularii acestui indicator.

Potrivit presedintelui INS, pentru o interpretare corecta a Indicelui Preturilor de Consum este necesar sa fie avute în vedere doua elemente esentiale: structura cosului de consum si evolutia lunara a preturilor bunurilor si serviciilor incluse în acesta. Cosul de consum este actualizat anual, însa fara modificari majore de la un an la altul, pentru a permite comparabilitatea în timp a indicatorului.

Conform acestuia, IPC masoara inflatia la nivel national si, din acest motiv, poate sa nu reflecte exact situatia fiecarei persoane sau gospodarii. Structura cheltuielilor difera de la o gospodarie la alta, în functie de nivelul veniturilor si de obiceiurile de consum. De exemplu, gospodariile cu venituri mai ridicate aloca, în general, o pondere mai mica pentru alimente decât cele cu venituri reduse.

În plus, preturile sunt colectate pe baza unui esantion de localitati si unitati comerciale, conceput pentru a asigura reprezentativitatea la nivel national. Acest lucru nu exclude existenta unor variatii locale ale preturilor, care pot fi diferite de cele reflectate de IPC într-o anumita perioada.

De asemenea, Tudorel Andrei sustine ca, pe lângă factorii economici, perceptia asupra inflatiei este influentata si de o componenta psihologica. Aceasta este determinata de factori precum intensitatea debaterilor publice sau frecventa cu care populatia se confrunta cu cresteri de preturi la produsele de consum curent.

"În lunile iulie si august ale anului curent, inflatia a crescut semnificativ, în principal ca urmare a liberalizarii pietei energiei electrice, a majorarii cotei de TVA si a accizelor. Acesti factori au determinat o accelerare atât a inflatiei lunare, cât si a celei anuale. Evolutii similare au fost observate si în alte perioade, cum au fost lunile aprilie si mai 2022, când cresterile rapide ale preturilor s-au acumulat într-un interval scurt de timp. În anul 2025, cei trei factori mentionati au influentat cresterea preturilor atât direct, cât si indirect, prin efecte care s-au propagat în timp asupra mai multor categorii de produse si servicii. Pentru a evalua mai clar aceste efecte, au fost construite doua scenarii de analiza, care simuleaza evolutia inflatiei în absenta cresterilor accentuate din lunile iulie si august. Rezultatele acestor simulari arata ca, daca excludem impactul direct al celor trei factori, evolutia preturilor din perioada iulie-noiembrie 2025 ar fi fost relativ apropiata de cea înregistrata în anul anterior. Totusi,

în cazul produselor alimentare si al serviciilor, efectele indirecte s-au manifestat mai puternic si pe o perioada mai lunga de timp", mentioneaza Tudorel Andrei.

Potrivit acestuia, cresterea inflatiei la niveluri de peste 9%, începând din luna iulie, a influentat comportamentul de consum al populatiei. Acest efect s-a reflectat în reducerea volumului comertului cu amanuntul în lunile urmatoare, în special în anumite segmente de piata, cum sunt comertul traditional, carburantii sau bunurile culturale si recreative. În acelasi timp, alte domenii, precum vânzarile online sau cele de echipamente IT, au continuat sa înregistreze cresteri.

"Din perspectiva teoretica, aceste evolutii ilustreaza dificultatea de a atinge simultan trei obiective economice majore: cresterea economica, inflatia redusa si mentinerea somajului la un nivel scazut. În acest context, trebuie avut în vedere faptul ca economia nu este doar un ansamblu de indicatori, ci si o stiinta care analizeaza comportamentul oamenilor în conditii de incertitudine", mai arata Tudorel Andrei.